

Szár Községi Önkormányzat

Helyi Esélyegyenlőségi Program

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	27
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	39
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	44
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	49
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	53
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	54
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	56
1. A HEP IT részletei	56
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	56
Jövőképünk	58
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	59
3. Megvalósítás	67
3.1 A megvalósítás előkészítése	67
3.2 A megvalósítás folyamata	67
3.3 Monitoring és visszacsatolás	69
3.4 Nyilvánosság	69
3.5 Kötelezettségek és felelősség	69
3.6 Érvényesülés, módosítás	70
4. Elfogadás módja és dátuma	71

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Szár Községi Önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Az 1769 fő lakosú Szár község a Budapest-Hegyeshalom vasútvonal mentén, Tatabánya és Bicske között félúton a Vértes lábánál elterülő ősi település. A bronzkori leletek kerültek elő a földből és a falu határában római kori villát rejt a föld. Nevét az Árpád-házi Szár Lászlóról kapta, aki Szent István királyunk unokatestvére volt. Történetírásokban először 1326-ban találkozunk nevével. A török hódoltság ideje alatt elnéptelenedik. Az 1700-as évek elején Pilisvörösvárról jöttek az első sváb telepesek.

1750-re több mint 140 családot ír össze a település történetét feljegyző pap. A lakosok szorgalma és az Eszterházyak segítségével 1750-es években Fellner Jakab tervei alapján elkészült a templom és a paplak. Többszöri telepítésekkel 1700 főre gyarapodott a lélekszám.

A lakosság földművelésből élt meg, addig, amíg Tatabánya iparosodni kezdett, ide és Budapestre jártak dolgozni a faluból. Az I. világháborúban 56, a II. világháborúban 44 lakos halt hősi halált.

1946. május 11. fekete nap a település életében, ekkor a legújabb kutatások szerint 170 családot telepítettek ki Németország nyugati megszállási övezetébe. Minden ingó és ingatlan vagyonukat itt kellett hagyni. Csak 20 kg-os csomagot vihetek magukkal. Helyükre az ország többi részéből (Túrkeve, Iszkaszentgyörgy) hoztak lakosokat.

1948-ban 30 családot telepítettek ki, de már „csak” Vérteskozma. Ők 10 éven belül vagy visszavásárolták a házukat, vagy itt építhettek.

1960-as évekre kiépült a vezetékes vízhálózat. 1970-es években épült az egészségügyi objektum körzeti és fogorvosi, védőnői rendelővel, 3 szolgálati lakással.

A rendszerváltásra elkészült az új iskolai szárny. Ezután a lehetőségeket kihasználva az új képviselő-testület látványosan fejlesztette a falut: az összes út aszfaltburkolatú, elkészült a gázvezeték, a csatornahálózat, telefonhoz bárki hozzájuthat, számítógép-vezérlésű kazánok működnek az iskolában és az óvodában.

1992 óta nyelvi labor segíti az iskolában az idegen nyelvek oktatását. Energiatakarékos közvilágítást szereltünk, így az energia költséget 40 %-ra lecsökkentettük. Az iskolát a 2012. szeptember 1. napján megalakult Klebelsberg Központ (korábbi Klebelsberg Intézményfenntartó Központ) vette át, és látja el a különböző szervezési feladatokat.

A falu óvodája életében 2012-ben hatalmas változás következett be, amikor is augusztusban átadásra került az új óvoda épülete, amelyben a köznevelési feladatellátás immáron közel 100 férőhellyel, és modern felszerelések segítségével történik.

A falu művelődési háza zsúfoltságának enyhítésére, a különböző művészeti csoportok és egyesületek kulturált elhelyezésére, és a jobb felkészülési feltételek biztosítására határozta el a képviselő-testület egy új faluház megépítését. Erre a különböző lakossági összefüggések miatt is nagy szükség volt. A művelődési ház épülete 2015-ben komoly felújításon esett át, amely további lehetőségeket nyitott a különböző szervezetek részére, hogy minőségi és modern keretek között láthassák el munkájukat, továbbá ez ad otthont a falusi rendezvények jó részének, így a minőségi színvonal emelkedése a rendezvényekre is komoly kihazással van. A felújításnak hála a rendezvények száma évről évre folyamatosan nő.

A német nyelv, a sváb hagyományok őrzése a falu mindennapi életében jelentős szerepet játszik. A Saarer Tanzgruppe 1998-ban alakult Schweininger Józsefné vezetésével. A Szár Községért-díjas csoport célja az örökbe kapott sváb kultúra ápolása és a falu fiatalságának összefogása. A közel 1700 fős faluban az óvodástól a harmincévesekig, jelenleg 7 korosztályban 122 fiatal táncol. A elmúlt évek során háromszor nyertek arany minősítést a Landesrat Országos Táncversenyén, kétszer szerepeltek a Magyarországi Németek Országos Gálaműsorában, 15 alkalommal vettek részt Európa legnagyobb folklórfesztiválján, és a tengerentúlon is hirdették már a Kárpát-medence színes kultúráját. A minden évben megrendezett farsangi táncgálájuk közel ezer főt vonz. Az utánpótlás tánc táboruk, regionális népismereti vetélkedőjük, hagyományos disznóvágásuk, szüreti felvonulásuk olyan közösségi élményt nyújt sok helyi fiatalnak, amely elősegíti, hogy dédszüleik kultúráját megismerve, itthon maradjanak. A csoport jelenlegi vezetője: Schweininger Péter.

2002-ben alakult meg a mazsorett-csoport Szentner Anita vezetésével. Működésük azóta is töretlen, rendkívüli szorgalommal látványos és szép mozgási elemeket tanultak és tanulnak be. Kedves színfoltot mutatnak mind a helyi, mind pedig a különböző országos rendezvényeken, öregbítve településünk hírnevét.

A településnek lelkes, több korosztályt felölelő futballcsapata is van. A felnőtt csapat egyik legszebb eredménye a Szabadföld Kupa megnyerése volt. Jelenleg egy térségi kézilabda csoport létrehozása is folyamatban van.

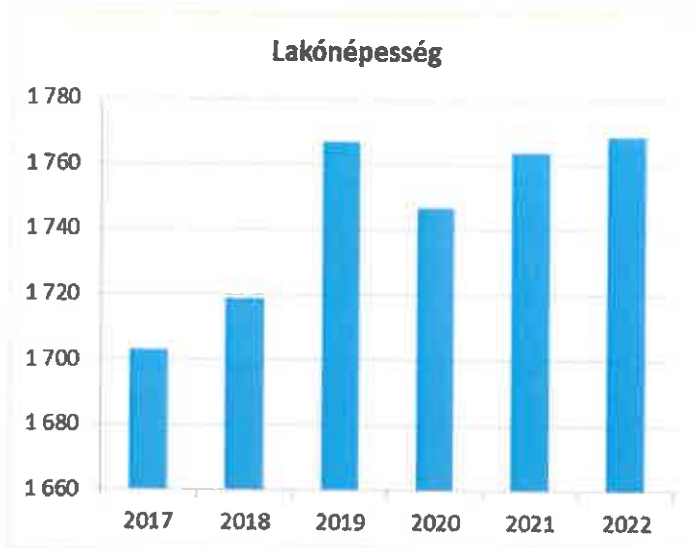
Emellett még több civil szervezet is működik a településen, és veszi ki részét többek között a különböző helyi közösségi megmozdulások alkalmával.

Településünkön német nemzetiségi önkormányzat is működik. Az aktív választópolgárok közül a legutóbbi választási eljárás során 261 fő kérte német nemzetiségi választópolgárként történő nyilvántartása vételét.

Jogszályváltás követtében 2013-ban létrejött a Szári Közös Önkormányzati Hivatal, amely 7 fővel látja el Szár és Újbarok települések közigazgatásával kapcsolatban felmerülő igazgatási és egyéb szervezési feladatokat, valamint a német nemzetiségi önkormányzatok munkaszervezeteként is működik.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2017	1 703	bázis év
2018	1 719	100,94%
2019	1 767	102,79%
2020	1 747	98,87%
2021	1 764	100,97%
2022	1769	100,28%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

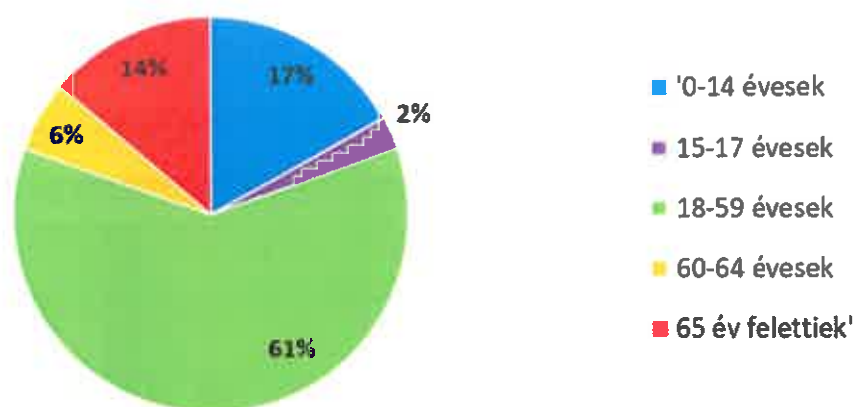
A lakónépesség száma alacsony ütemben bár, de folyamatosan növekszik.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

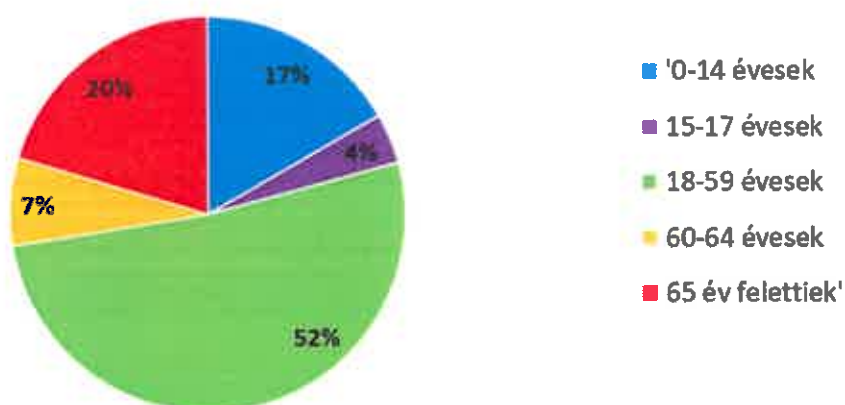
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	845	880	1725	48,99%	51,01%
0-2 évesek			54	3,13%	
0-14 éves	143	147	290	8,29%	8,52%
15-17 éves	22	36	58	1,28%	2,09%
18-59 éves	515	455	970	29,86%	26,38%
60-64 éves	49	63	112	2,84%	3,65%
65 év feletti	116	179	295	6,72%	10,38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

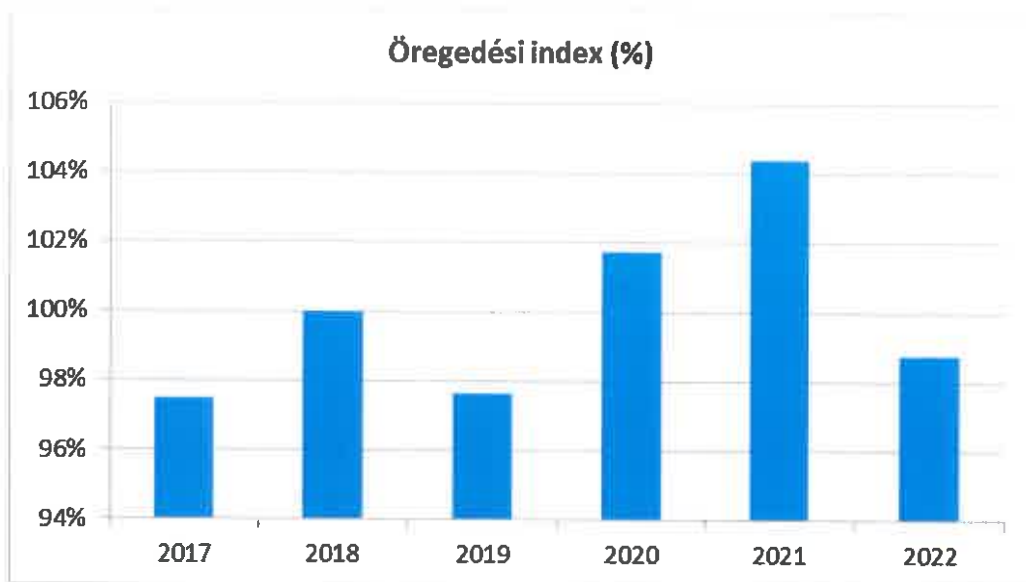
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2017	272	279	97,49%
2018	281	281	100,00%
2019	291	298	97,65%
2020	295	290	101,72%
2021	309	296	104,39%
2022	311	315	98,73%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen az eddigi előregedési tendencia az 2022-es év alapján megszűnni látszik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2017	15,98
2018	1,75
2019	16,06
2020	5,69
2021	7,97
2022	9,02

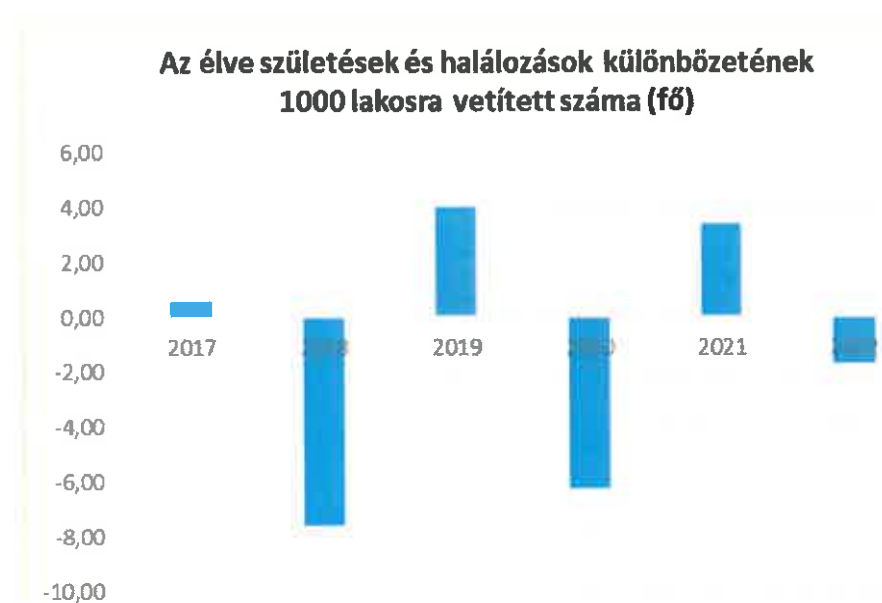
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fentiek alapján jól látszik, hogy a település egyre vonzóbb a bevándorlók számára, amelynek oka feltételezhetően az agglomeráció fejlődése, kiszélesedése, a település megközelíthetősége közlekedési szempontból, a falusias életmód népszerűségének egyre nagyobb körben történő emelkedése, valamint, hogy a településen lévő „lakóparkban” is megkezdődtek az építkezések.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2017	0,59
2018	-7,60
2019	4,02
2020	-6,26
2021	3,42
2022	-1,69

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban.

Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a

község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szár Községi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy

megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvényének XV. cikk (4) bekezdése rögzíti, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V.24.) 66. § (1) bekezdés 24. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól különös figyelmet fordítva a
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Önkormányzat több koncepció, terv elkészítésére köteles. Ilyen a költségvetési koncepció, a gazdasági program, a településfejlesztési koncepció vagy a településrendezési terv, illetve a különböző rendeletek (pl. települési támogatásokról, személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáiról stb.). A fenti dokumentumok elkészítése, illetve felülvizsgálata során Szár Község Önkormányzata figyelmet fordít arra, hogy az esélyegyenlőségi programban foglaltak megvalósításával összhangban legyenek. Így pl. a költségvetésben lehetőségeihez mérten fedezetet biztosít az esélyegyenlőségi programban meghatározott intézkedések megvalósításához.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szári Közös Önkormányzati Hivatal: 2013. március 01. napjától felállításra kerülő hivatal, amely a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (a továbbiakban: Mötv.) 84. § (1) bekezdése alapján a közös önkormányzati hivatal ellátja az önkormányzatok működtetésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat. A közös önkormányzati hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában. A közös önkormányzati hivatal ellátja továbbá a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott feladatokat, valamint a Mötv.-ben és az egyéb jogszabályokban a számára meghatározott feladatokat Újbarok község vonatkozásában.

Szár Községi Önkormányzat Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: Az önkormányzat a 2018. szeptember 1. napjával megalakult intézménye útján látja el a családsegítéssel, valamint gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatos feladatait.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Helyzetelemzés alapjául szolgáló statisztikai adatokat a Teir adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Ahol nincs nyilvántartás ott a legutóbbi népszámlálási adatokból indultunk ki. Egyes pontoknál nem tudtunk releváns adatokat közölni így ezeket a pontokat megjelöltük.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012.

www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenysegeg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

Az alábbiakban felsorolt alapvető jogszabályi rendelkezések a foglalkoztatási és szociális, valamint

egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.)
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2017	54,09	23,22
2018	55,97	23,02
2019	54,06	21,03
2020	54,43	20,02
2021	55,05	18,13
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2017	0,82	2,36	1,59%
2018	0,68	2,03	1,36%
2019	1,35	1,29	1,32%
2020	0,51	1,99	1,25%
2021	0,34	1,78	1,06%
2022	1,03	2,66	1,85%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

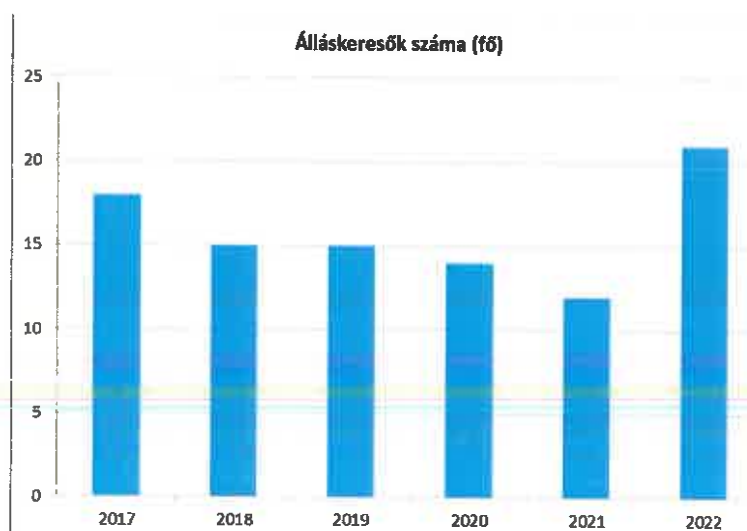

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	18	15	15	14	12	21
20 éves, vagy az alatti	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	6,67%	7,14%	0,00%	0,00%
21-25 év	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	5,56%	6,67%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
26-30 év	Fő	2,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	11,11%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31-35 év	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00
	%	5,56%	6,67%	6,67%	7,14%	16,67%	9,52%
36-40 év	Fő	1,00	2,00	3,00	1,00	2,00	1,00
	%	5,56%	13,33%	20,00%	7,14%	16,67%	4,76%
41-45 év	Fő	1,00	1,00	1,00	5,00	3,00	4,00
	%	5,56%	6,67%	6,67%	35,71%	25,00%	19,05%
46-50 év	Fő	2,00	1,00	3,00	2,00	0,00	7,00
	%	11,11%	6,67%	20,00%	14,29%	0,00%	33,33%
51-55 év	Fő	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	%	11,11%	6,67%	6,67%	7,14%	8,33%	4,76%
56-60 év	Fő	3,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
	%	16,67%	13,33%	13,33%	14,29%	16,67%	9,52%
61 éves, vagy afeletti	Fő	5,00	4,00	2,00	1,00	2,00	4,00
	%	27,78%	26,67%	13,33%	7,14%	16,67%	19,05%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők száma csökkenni látszik.

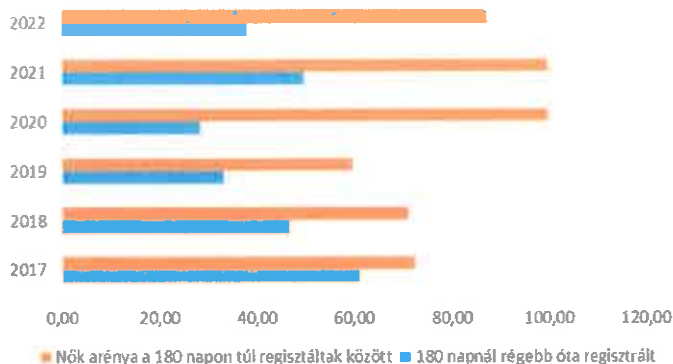

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél
	%	%
2017	61,11	72,73
2018	46,67	71,43
2019	33,33	60,00
2020	28,57	100,00
2021	50,00	100,00
2022	38,10	87,50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskereső

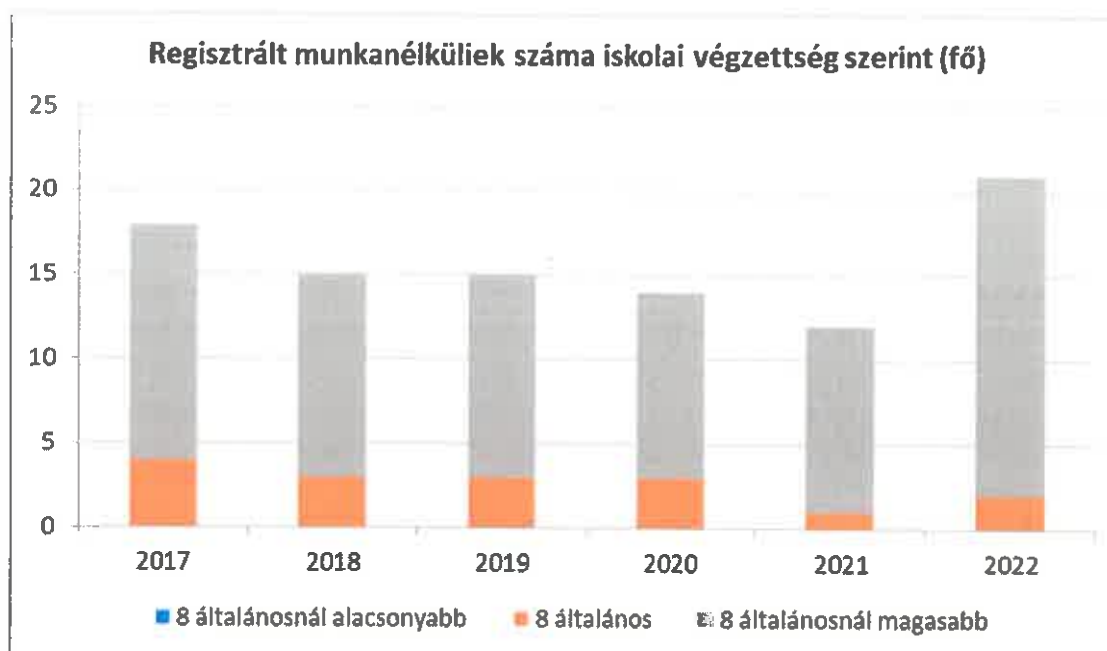

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	18	0	0,00%	4	22,22%	14	77,78%
2018	15	0	0,00%	3	20,00%	12	80,00%
2019	15	0	0,00%	3	20,00%	12	80,00%
2020	14	0	0,00%	3	21,43%	11	78,57%
2021	12	0	0,00%	1	8,33%	11	91,67%
2022	21	0	0,00%	2	9,52%	19	90,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A két ábra jól mutatja, hogy a településen inkább a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek aránya jelentősebb az összes regisztrált munkanélküli lakossághoz képest. Egyik oka lehet az is, hogy az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nem regisztráltatják magukat.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	4	2
2018	8	2
2019	2	0
2020	18	1
2021	6	1
2022	2	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a települési önkormányzat igazgatási ügyintézője látja el.

A közfoglalkoztatottak száma 2016-ben volt a legmagasabb. Azóta folyamatos csökkenést mutat, az utóbbi években pedig nem is került sor kiközvetítésre sem. Ennek oka elsősorban az, hogy egyrészt a regisztrált álláskeresők közül kiközvetített személyek egészségi állapota miatt az

önkormányzat nem tudja alkalmazni őket, másodsorban pedig, hogy a településen élő -elsősorban férfi- munkanélküliek eleve nem regisztráltatják magukat álláskeresőként, mert nem szeretnék az önkormányzathoz kiközvetítésre kerülni egyrészt a munka jellegének társadalmi megítélése, másrészt pedig a közfoglalkoztatásból származó alacsony bérezés miatt, ezért inkább elmennek „feketén” dolgozni.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A településről a közlekedés jónak tekinthető, mindössze 40 perc alatt elérhető vonattal a főváros és 20 perc alatt Tatabánya is elérhető. A helyi vállalkozások száma nem számottevő így inkább a fővárosban és a környező városokban van lehetőség az elhelyezkedésre.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2017	18	0
2018	15	0
2019	15	0
2020	14	1
2021	12	0
2022	21	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem működnek, csak a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Bicskei Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztályán bejelentkezettek számára, bizonyos esetekben. Általános iskolai végzettséget adó felnőttoktatás nem működik a településen.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Helyi szervezet és szolgáltatás nem működik a településen. Szintén a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Bicskei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya látja el ezt a feladatot.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Ennek lehetősége alapvetően a települési önkormányzatnál történő közfoglalkoztatás keretében valósulhat meg.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A település erről nem tud releváns adatokat biztosítani.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A település erről nem tud releváns adatokat biztosítani.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemelésre kerülnek a pénzbeli és természetbeni szociális támogatások, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatások és az álláskeresők számára elérhető támogatások.

E területen a Szt. 25. §-a, a 45.§ és a 47. §-ai alapján szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- ✓ Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (régi nevén: rendszeres szociális segély), ápolási díj, rendkívüli települési támogatás, valamint a települési támogatásként nyújtott lakásfenntartási támogatás, gyógyszer-támogatás, temetési támogatás, szociális étkeztetési támogatás, beiskolázási támogatás és a születési támogatás-
- ✓ Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, de ez a települési támogatások esetén a gyakorlatban csak nagyon ritkán indokolt.
- ✓ Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Munkakerő-piaci szolgáltatások:

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- ✓ Munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása.
- ✓ Munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi foglalkoztatási tanácsadás.
- ✓ Munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása

A támogatásban képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt.14.§-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt.16.§-a alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt.17.§-a szerint támogatás nyújtható annak az álláskeresőnek, valamint rehabilitációs ellátásban részesülő személynek, aki munkaviszonyon kívüli tevékenységgel gondoskodik önmaga foglalkoztatásáról, ideértve azt is, aki vállalkozást indít, vagy vállalkozáshoz csatlakozik.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt.18.§-a rendelkezik, eszerint támogatás nyújtható új munkahelyek teremtéséhez, a meglévő munkahelyek megtartásához, a

foglalkoztatási szerkezetátalakítás elősegítéséhez, valamint a munkaerő szakmastruktúrájának korszerűsítéséhez fűződő foglalkoztatáspolitikai célok elérése érdekében.

Az álláskeresőek ellátására vonatkozóan az Ft. 25.§-a szerint álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Ft. 32.§-a szerint.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőek ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresőek száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőek száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	18	1,56%	9	50,00%
2018	15	1,30%	8	53,33%
2019	15	1,27%	5	33,33%
2020	14	1,20%	7	50,00%
2021	12	1,04%	5	41,67%
2022	21	1,94%	10	47,62%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői ellátásban részesülők száma a 15-64 éves lakossághoz viszonyítva elenyésző.

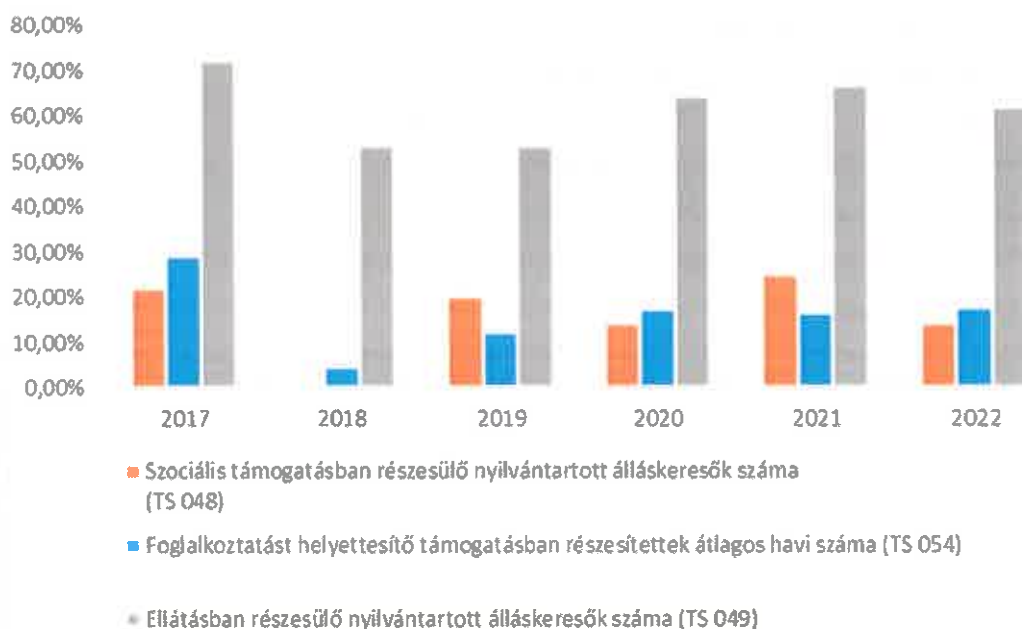
3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőek ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresőek száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőek száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	4	22,22%	5	29,11%	13	72,22%
2018	0	0,00%	1	4,60%	8	53,33%
2019	3	20,00%	2	12,27%	8	53,33%
2020	2	14,29%	2	17,21%	9	64,29%
2021	3	25,00%	2	16,58%	8	66,67%
2022	3	14,29%	4	17,67%	13	61,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2017	4
2018	4
2019	3
2020	3
2021	2
2022	2

Forrás: TeIR, KSH

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2017	599	0	0,00	27,05	94,66	100,00
2018	604	5	8,28	26,82	94,70	99,50
2019	606	2	3,30	26,73	95,38	100,00
2020	610	4	6,56	26,56	94,92	99,51
2021	610	0	0,00	26,56	95,08	99,84
2022	610	3	4,92	17,21	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A település nem rendelkezik szociális bérlakás-állománnyal ezért az EMMI rendeletben rögzített b-g) pontok nem relevánsak.

a) bérlakás-állomány

Az Önkormányzat 2017. évtől már csak 2 bérlakással rendelkezik.

b) szociális lakhatás

A településen nem megoldott a szociális lakhatás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen az ingatlanhasznosítás e formája nem jellemző.

e) lakhatást segítő támogatások

A települési támogatások egyik formája a lakásfenntartási támogatás, amely kifejezetten a közműdíjak támogatására irányul (vezetékes víz, villanyáram és földgáz)

A Településen 2015-ben jogszabályváltozás miatt megszűnt ez az ellátás, amelyet azonban 2017-től a települési támogatás egy formájaként a képviselő-testület újra biztosít. Adósságcsökkentési támogatás a kis költségvetés miatt nincs.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2017	n.a.	6
2018	n.a.	13
2019	n.a.	6
2020	n.a.	10
2021	n.a.	33
2022	n.a.	53

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról nincsen releváns adat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületek vonatkozásában általánosságban elmondható, hogy a villanyáram lehetősége szinte mindenhol biztosítva van. A település nagyságából fakadóan a helyközi tömegközlekedési eszközök a faluban elérhetők.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szár településen nincsenek telepek, ezért az EMMI rendeletben rögzített a-c) pontok nem relevánsak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezetben jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997.évi.CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- ✓ A háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról
- ✓ A fogorvosi alapellátásról
- ✓ Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról.
- ✓ A védőnői ellátásról
- ✓ Az iskolai-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet-és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik.

- ✓ A köztisztasági és településtisztasági feladatokat ellátásáról
- ✓ Biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását.
- ✓ Folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.
- ✓ Együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzat biztosítja. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások:

- ✓ Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás
- ✓ Étkeztetés
- ✓ Házi segítségnyújtás
- ✓ ~~Családsegítés~~
- ✓ Közösségi ellátások
- ✓ Támogató szolgáltatás
- ✓ Utcai szociális ellátás

✓ Nappali ellátás

Az Ebktv rendelkezésére értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban való részvétel jogát.

A fenti jogszabályok mentén és a mellékletben található adattáblák kitöltésével szükséges az alábbi pontok szerint e fejezet szöveges kifejtése.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	44	9,67
2018	1	0	0	1	36	9,74
2019	1	0	0	1	30	2,82
2020	1	0	0	1	30	2,16
2021	1	0	0	1	26	2,90
2022	1	0	0	1	27	3,00

Forrás: TelR, KSH Tstar

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen van háziorvosi ellátás és védőnői szolgálat. További ellátások igénybevétele a Bicskei Egészségközpontban és a Tatabányai Szent Borbála Kórházban van lehetőség.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

- ✓ Védőnői szolgálat helyben biztosított
- ✓ Gyermekorvos Bicskei Egészségközpontban érhető el
- ✓ Tatabányai Tüdőgondozó

b) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Bicskei Egészségközpont látja el ezt a feladatot.

a) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Szári Közös Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) által működtetett főzőkonyha látja el az intézményi étkeztetést. Az egészséges táplálkozást szempontjai nem teljes mértékben

teljesülnek. Amennyiben igény merül fel rá megbízási szerződés keretében látja el az Hivatal szakképzett dietetikus bevonásával.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A 2005-ben épült sportcsarnok, valamint a falu foci pályája biztosítja a sportprogramokhoz való hozzáférést mind a gyermekek, mind az idősebb korosztály számára.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodás körébe tartozó szociális szolgáltatások közül a családsegítés és szociális étkeztetési feladatokat 2016. 11. 30-ig kistérségi önkormányzati társulás keretén belül működtetett Oltalom Szociális, Családsegítő és Gyermekjóléti Intézmény látta el. Emellett a Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió biztosította a házi segítségnyújtást.

2016. november 1. napjával a szociális étkeztetés a Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszióhoz, december 1. napjával a családsegítői feladatok pedig az Esély Gyermekjóléti Alapítvány fenntartásával működő Esély Család és Gyermekjóléti Intézményhez kerültek át.

2018. szeptember 1. napjától a családsegítést Szár Községi Önkormányzat saját maga látja el.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A településen drogprevenciós szolgáltatások nincsenek.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs ilyen információ arról, hogy ért-e valakit hátrányos megkülönböztetés terén.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Az Önkormányzatnak ilyen szolgáltatásokra nincs lehetősége, de a Vöröskereszt és a karitatív szervezetek bizonyos időközönként élelmiszer csomagot osztanak a rászorulóknak.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Helyi lap jelenik meg Szár településen Szár, Újbarok és Bodmér községek híreivel „Kisbíró 2066” címmel. A Petőfi Sándor „Közösségi Tér”

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
1	igen	878	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen egyáltalán nem jellemzőek az etnikai konfliktusok. Az önkormányzat a lehetőségeihez képest folyamatosan igyekszik a helyi közösségekkel együttműködni és a közösségeket támogatva szervezni a közösségi életet.

Száron csak a Szári Német Nemzetiségi Önkormányzat működik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A Magyar Vöröskereszt Helyi Szervezete, a Katolikus Karitás, valamint Szár Községi Önkormányzat Család- és Gyerekjóléti Szolgálatának közreműködésével valósul meg az adományozás és a hátrányos helyzetűek segítése.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Száron alapvetően jónak mondható a német nemzetiségi önkormányzattal való együttműködés. Az általa rendezett programok népszerűnek, kedveltnek mondhatók. Lehetőségük szerint összefogják a helyi német nemzetiséget, különböző szabadidős programokat szerveznek a szabadidő hasznos eltöltésére (pl. kézműves foglalkozás, húsvéti tojásgurító verseny, nemzetiségi nap az óvodában stb.).

e) helyi lakossági önszerveződések.

Településünkön többek közt az alábbi civil szervezetek, önszerveződések működnek:

- Szár Községi Sportegyesület,
- a társadalmi szervezetek közhiteles nyilvántartásában nem szereplő „Ezüst Évek” Nyugdíjas Klub,
- Szári Örökség Közhasznú Egyesület (Néptáncsoport-Népdalkör-Zenekar),
- Vértesséki Történelmi Hagyományőrző Ifjúsági Egyesület,
- Szár Községért Baráti Kör.

Önkormányzati felkérésre részt vesznek különböző rendezvények alkalmával, de önállóan is részt vesznek a település életében (pl. faluszépítés, társadalmi munkák, saját helyi rendezvények szervezése stb.).

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A községben nem működik roma nemzetiségi önkormányzat, így erről a pontról nem lehet releváns adatokat közölni.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A romák és/vagy mélyszegénységben élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Szár község közösségi közlekedés szempontjából hátrányos helyzetben van, beszűkültek a mobilitási lehetőségek	✓ Községi közlekedés javítása Bicske és Tatabánya irányába ✓ egyeztetések a KNYKK Zrt.-vel és a MÁV Zrt.-vel

✓ egészségügyi problémák fokozott jelenléte, ennek következtében csökkent munkavállalási esélyek	✓ az egészségmegőrzési kultúra fejlesztése ✓ 7-8. osztályban tanácsadás, tájékoztatás ✓ ingyenes szűrővizsgálatok településre szervezése ✓ gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz támogatások
✓ anyagi okokból nehezített tartós munkahelyvállalás	✓ az átmeneti létfenntartási problémák kiküszöbölése lakásfenntartási és egyéb szociális támogatások révén

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek védelme a gyermek a családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban: Gyvt.) meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások

- ✓ Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- ✓ Gyermektartásdíj megelőlegezése
- ✓ Otthonteremtési támogatás
- ✓ Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás
- ✓ Óvodakezdési és beiskolázási támogatás formájában nyújtott települési támogatás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

- ✓ Gyermekjóléti szolgáltatás
- ✓ Gyermekek napközi ellátása
- ✓ Gyermekek átmeneti gondozása

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások

- ✓ Otthont nyújtó ellátás
- ✓ Utógondozási ellátás
- ✓ Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

A gyermekek gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések

- ✓ Védelembe vétel
- ✓ Családbafogadás
- ✓ Ideiglenes hatályú elhelyezés
- ✓ Átmeneti nevelésbe vétel
- ✓ Tartós nevelésbe vétel
- ✓ Nevelési felügyelet elrendezése
- ✓ Utógondozás elrendelés
- ✓ Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok az alábbi szervek és személyek jogosultak:
- ✓ Gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat-és hatásköröket gyakorló szervek és személyek

- ✓ Fővárosi jegyző
- ✓ Gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője
- ✓ Helyettes szülő, nevelőszülő
- ✓ Gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő
- ✓ Áldozat segítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek
- ✓ Gyermekvédelmi szakértői bizottság.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	845	880	1725	48,99%	51,01%
0-2 évesek	54			3,13%	
0-14 éves	143	147	290	8,29%	8,52%
15-17 éves	22	36	58	1,28%	2,09%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

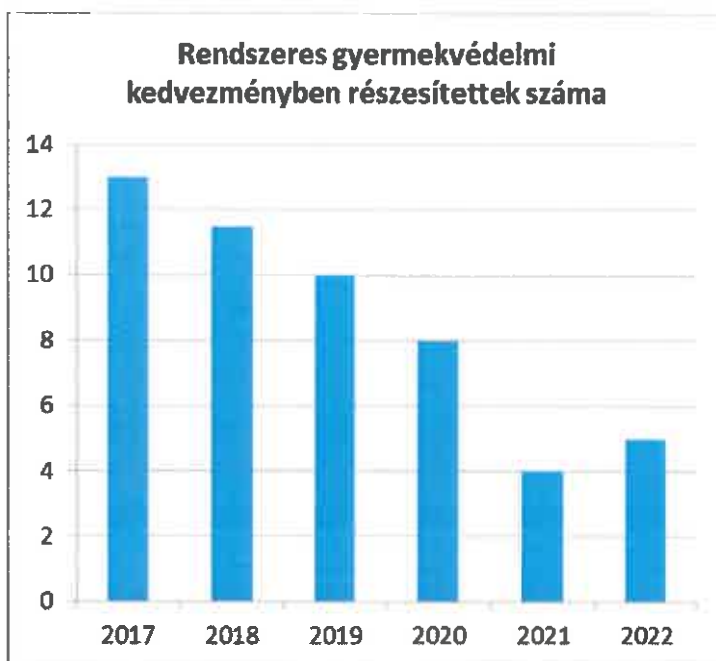
4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2017	3	0
2018	0	0
2019	2	10
2020	0	1
2021	1	1
2022	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az alábbi táblázatban jól látható, hogy a fiatalok arányához viszonyítva nem számottevő a védelembe vett gyermekek száma.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2017	13
2018	12
2019	10
2020	8
2021	4
2022	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

évről évre csökkenő tendenciát mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, amelynek oka elsősorban az, hogy a kötelező legkisebb munkabér összegének növekedéséből adódóan azok, akik korábban jogosultak voltak már átlépik a jogosultsági küszöböt.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

2017-ben került bevezetésre a törvényes képviselők kérelmére a beiskolázási támogatás jogcímén nyújtott települési támogatás, amely az évek során több alkalommal került módosításra. Később már az óvodás korú gyermekekre tekintettel is lehetett igényelni a támogatást (óvodakezdési és beiskolázási támogatás jogcímén).

Év	Óvodakezdési és beiskolázási támogatás formájában nyújtott települési támogatásban részesülő gyermekek száma
2017	75
2018	33
2019	67
2020	73
2021	64
2022	112

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alappillére az egészséges étkezés. Az önkormányzat az Szári Közös Önkormányzati Hivatal által üzemeltetett főzőkonyha útján látja el az óvodás és iskolás gyermekek étkeztetését. Minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek térítésmentesen étkezik. Mindemellett a szünidei gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatot is az „iskolakonyha” útján látja el az önkormányzat, bár ezirányú igény az utóbbi években nem merült fel.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen erre vonatkozóan nincs releváns adat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településen nincsenek szegregált telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek, így erről nincsenek releváns adatok.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden kifejtjük a jogszabályok által lehatárolt területeket, melyek áttekintése és az adott településen való elérésük leírása segíti a 4,3 pontban megadottak elemzését. A jogszabályok mellett az 1. számú mellékletben elhelyezett adattáblák is segítenek az adott település konkrét helyzetének átlátásában.

Mindezekre építve lehet szövegesen kifejtetni a település azon helyzetét, amelyekre a 4.3. fejezet tér ki. Természetesen itt is szükséges fókuszba helyezni az esélyegyenlőség szempontjából különösen érintett gyerekcsoportokat

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. törvény adja, amely előírja hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik

- ✓ Háziiorvosi, gyermekorvosi ellátásról
- ✓ Fogorvosi ellátásról
- ✓ Alapellátáshoz kapcsolódó ellátásról
- ✓ Védőnői ellátásról
- ✓ Iskola-egészségügyi ellátásról

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti kedvezmény szolgáltatás, ellátások: A hatályos jogszabály alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával

szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését és kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjainak működésére vonatkozó jogszabályok kereteit a Gyvt., valamint a személyek szakmai feladatairól és működésének feltételéről szóló 15/1998. (IV:30.) NM rendelet alapján adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezetek stb.) gyermekjóléti szolgálat biztosítja. A szolgálat tevékenységének jelentős rész elérí az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat vége. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátások formái:

- ✓ Bölcsőde, a hetes bölcsőde
- ✓ Családi napközi
- ✓ Családi gyermekfelügyelet
- ✓ Házi gyermekfelügyelet
- ✓ Alternatív napközbeni ellátás

A gyermekek átmeneti gondozása keretében, kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja a gyermek testi, értelmi, érzelmi, és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásában, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekérkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd is külön igénybe vehető (Gyvt.151.§). Ezen szabályokat kell alkalmazni a szünidei gyermekétkeztetések estében is.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői feladatokat már hosszú évek óta egy fő látja el a településen az orvosi rendelő mellett kialakított és az Egészségház felújításának hála, korszerűsített helyen, hetente több alkalommal.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Szár községben nem működik gyermekorvosi ellátás a legközelebbi gyermekorvosi szolgálat a Bicskei Egészségközpontban érhető el.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, ha nincs pontos nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekekről, nem áll rendelkezésre az óvodák fizikai állapotának költségvetési helyzetének részleteire kiterjedő egységes regiszter, nem lehet pontosan tudni az gyermekek településközi ingázásának adatait.

- a) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

E feladatot társulási, majd alapítványi fenntartású intézmény útján látta el az önkormányzat egészen 2018. augusztus 31. napjáig, szeptember 1. napjától pedig már az általa fenntartott Szár Községi Önkormányzat Család- és Gyermekjóléti Szolgálat útján látja el egy fő, teljes munkaidős családgyógyozóval.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

- a) Tájékoztató, információnyújtás
 - b) Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
 - c) Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
 - d) Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
 - e) Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.
 - f) Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
 - g) Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
 - h) Munkanélküliek, adóssághalakkal és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékkal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybeteg, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
 - i) Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
 - j) Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.
- b) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A településen bölcsőde nem működik.

- c) gyermekvédelem;

E feladatokat a lakó-, illetve a tartózkodási hely szerint illetékes járási hivatalok Gyámügyi Osztályai látják el.

- d) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak, alapvetően az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálatnak tudnak jelezni az érintettek.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés a krízishelyzetek megoldásának egyik elengedhetetlen feltétele.

- e) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Sport programokhoz való hozzáférésre lehetőség van a településen és az iskolához közel eső Sportcsarnokban és a helyi szabadtéri futhallpályán.

- f) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az általános iskolában, valamint az óvodában megoldott a gyermekétkeztetés. Hétvégén a főzőkonyha nem üzemel. A szünidei gyermekétkeztetés megoldott a településen a főzőkonyha útján, bár erre vonatkozó kérelmek az utóbbi években nem voltak.

- g) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen erről nem lehet releváns adatot közölni.

- h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A településen erről nincs releváns adat.

- i) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A településen erről nincs releváns adat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2017	5	0
2018	3	0
2019	4	2
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Bölcsőde a településen nem működik.

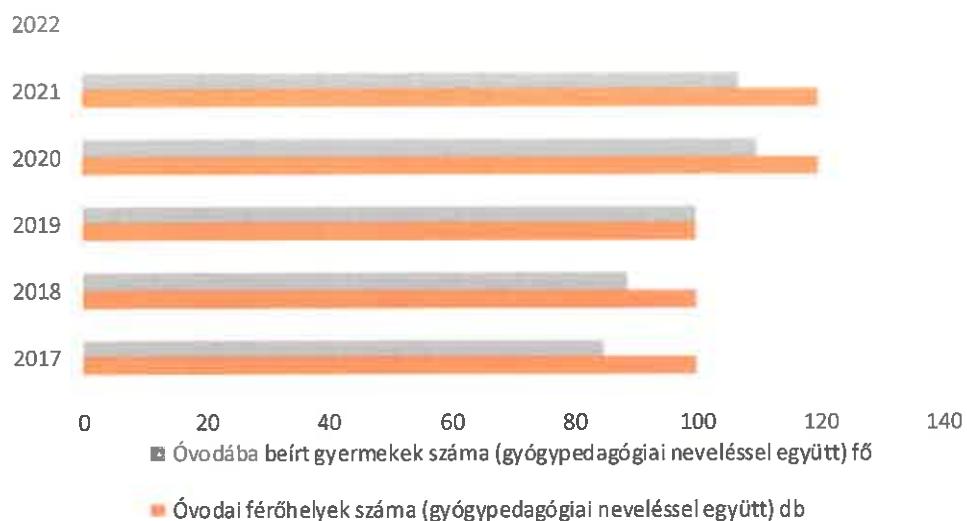
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	4	100	1	85	0	0	21
2018	n.a.	4	100	1	89	0	0	22
2019	n.a.	4	100	1	100	0	0	25
2020	n.a.	4	120	1	110	0	0	28
2021	n.a.	4	120	1	107	0	0	27
2022	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	19,63	22,93
2018	0	8	1	19,75	24,05
2019	0	8	1	20,63	21,82
2020	0	8	1	21,00	29,17
2021	0	8	1	21,63	30,64
2022	0	8	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

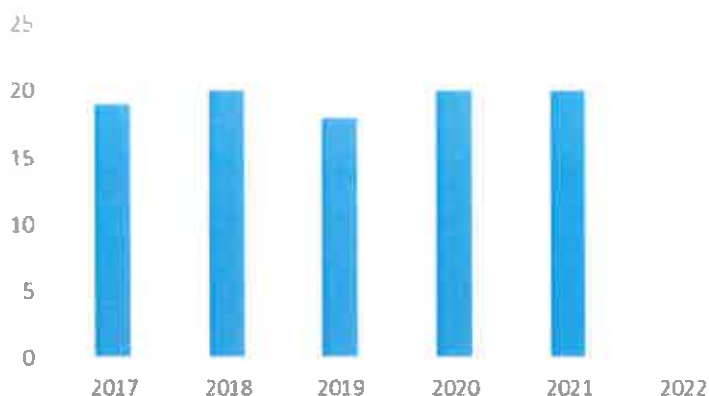
Óvodai férőhelyek

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2017	19
2018	20
2019	18
2020	20
2021	20
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

8. évfolyamot sikeresen elvégzett tanulók száma

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Száron az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A településen csupán 1 oktatási intézmény található, így az eltérés nem értelmezhető.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Nincs releváns adat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ érzelmi és fizikai bántalmazás előfordulása családon és kortárs csoportokon belül ✓ a jogszabályi előírásoknak megfelelő jelzések száma kevés	✓ általános iskolában tanácsadás, tájékoztatás, érzékenyítés ✓ szakmaközi megbeszéléseken a kapcsolódó témák és kérdések feldolgozása ✓ a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásaihoz való hozzájutás támogatása, elősegítése
✓ az oktatási szünetekben a szülők, különösen az egyedülálló szülők számára nehezen oldható meg a gyermekek megfelelő felügyelete	✓ a gyermekek munkaidő alatti felügyeletének biztosítása ✓ a szabadidős tevékenységek keretében a gyerekek informális nevelése ✓ kapcsolatfelvétel oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel ✓ programlehetőségek összegyűjtése ✓ programlehetőségek kidolgozása ✓ helyszínek keresése ✓ rendszeres tájékoztató (tájékoztató füzet) az elérhető felügyeleti lehetőségekről, szabadidős tevékenységekről
✓ a gyerekek ismerete jogairól, kötelezettségeikről hézagos ✓ a családon és kortárs csoport belüli bántalmazás esetén tehető lépéseket, jogkövetkezményeket nem ismerik	✓ jogtudatos nevelési programok szervezése
✓ középiskolai tanulmányok csak tömegközlekedéssel érhetőek el, azonban a Volán járatok ritkák, a MÁV megállóhely pedig a település peremén található ✓ növekszik a fiatalkori elvándorlás	✓ fiatalkori mobilitás növelése ✓ tanulmányi kötelezettségek teljesítésének támogatása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012.évi törvény 12. –a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. Megfogalmazza a közvetlen diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, ami nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a bölcsődei, óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás.

Az Országgyűlés Hivatala képviselői információs Szolgálat oldalán a „Nők a munkaerőpiacon” 2017. évi tanulmány szerint a nők és a férfiak közti egyenlőség az EU alapértéke.

- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) jelentése (Women at Work Trends, 2016) szerint a nők oktatási rendszerben való nagyobb arányú részvétele nem konvertálódott át a munkaerő-piaci pozíciójuk javulásába. (A nők nagyobb számban vesznek részt a felsőoktatásban és a képzéseken, és emellett bizonyos szakmacsoportokban (oktatás, egészségügy, segítő szakmák) felülreprezentáltak, horizontális szegregáció érvényesül.)
- A Világgazdasági Fórum nemek közti rést mérő indexe (global gender gap) szerint Magyarország 2016-ban a 101., 2006-ban az 55. helyen állt (144 ill. 115 ország között).
- A női foglalkoztatás előnyeinek leggyakrabban az empátiát, a rugalmasságot, a kompromisszum- és alkalmazkodó készséget tartják.
- A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2011-2020) kereteiben célul tűzték a munka és magánélet összehangolásának támogatását és a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentését a döntés-hozatalban.
- A bérszakadékot befolyásolja a nemek által űzött foglalkozások különbözősége, a munkáltatók női karrierépítéshez és a családi kötelezettségekhez való viszonyulása, az átláthatóság és a közvetlen hátrányos megkülönböztetés.
- Magyarországon 2015-ben közel 10%-kal volt alacsonyabb az 55 év feletti nők foglalkoztatottsága, mint az EU-ban. (37,7% versus 46,9%)
- A vállalkozói kedv és a női vállalkozók száma jelentősen alacsonyabb, mint a férfiaké.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2017	0,82	2,36	1,59%
2018	0,68	2,03	1,36%
2019	1,35	1,29	1,32%
2020	0,51	1,99	1,25%
2021	0,34	1,78	1,06%
2022	1,03	2,66	1,85%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2017	61,11	72,73
2018	46,67	71,43
2019	33,33	60
2020	28,57	100
2021	50	100
2022	38,1	87,5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma
	fő	Fő
2017	18	0
2018	15	0
2019	15	0
2020	14	1
2021	12	0
2022	21	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

E téren alapvetően figyelembe kell venni, hogy hihetetlen mértékben megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti. (pl. építőiparban a nehéz fizikai munkakörműves, segédmunkás) A nők fizikai erejüknél fogva alig vonhatók be ezekre a területekre. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegüknél fogva jellemzően pl. gyermekfelügyelő, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be, így ilyen foglalkoztatást segítő és képző programra nincs lehetőség a településen.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település és agglomerációja kínálja munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot, amennyiben jelentkeznek.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Észrevétellel nem éltek e téren jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Szár településen óvoda és általános iskola is működik, azonban bölcsőde és napközis programok nem megoldott. Arra irányuló felmérés nem készült, hogy hogyan befolyásolná a nők munkaerő-piaci elhelyezkedését, ha megoldott lenne a 0-2,5 éves kor közötti gyermekek ellátása.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen erről nincs releváns adat. A védőnőn kívül nincs más, a témával foglalkozó személy, vagy szervezet.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Pontos statisztikai adatokkal nem rendelkezünk a nőket ért családon belüli erőszakról. Gyakran elmarad a rendőrségi feljelentés vagy csak a sokadik bántalmazás után történik meg. A rendőrség csak abban az esetben köteles az esetet a család- és gyermekjóléti szolgálatnak jelezni, ha gyermek is érintett az ügyben.

Éves szinten hozzávetőleg egy rendőrségi intézkedést igénylő eset történik a településen, a potenciálisan érintett családok köre jól behatárolható. Az önkéntes igénybevétel elve mellett a család- és gyermekjóléti szolgálat a jogszabályok adta lehetőségek között igyekszik nyomon követni ezen családok életét és prevenciót alkalmazni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Jelzés vagy önkéntes megkeresés alapján a Szár Községi Önkormányzat Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felvilágosítást ad az igénybe vehető szolgáltatásokról. A család- és gyermekjóléti szolgálat nyitvatartási idején túl az Egyesített Családsegítő és Gondozási Központ – Kapcsolat Központ Család és Gyermekjóléti Központ Szakmai Egység készenléti telefonszámán (06-20/430-7990) lehet tájékoztatást, segítséget kérni.

Azonnal intézkedést igénylő helyzetekben első lépés a rendőrség értesítése és 72 órás ideiglenes megelőző távoltartás igénylése. Amennyiben a bántalmazó ezt megszegi, a távoltartás elzárásra módosítható, illetve kérhető 30 vagy 60 napos távoltartás megítélése.

Mivel a településen sem anyaothton, sem családok átmeneti otthona nem található, az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (06-80/20-55-20) segítségével krízisszállón van lehetőség elhelyezni az érintett családot.

Amennyiben a család- és gyermekjóléti szolgálat és/vagy központ családon belüli erőszak által veszélyeztetett gyermekekről értesül, a gyermekek védelme, a helyzet megoldása érdekében esetkonferenciát hív össze, ahol a jelzőrendszeri tagokkal és a családdal közösen feltérképezik a megoldási lehetőségeket, illetve döntenek a gyermekek védelembe vételének vagy nevelésbe vételének kezdeményezéséről a járási gyámhivatalnál. Szükség esetén a hatósági intézkedésről a gyámhatóság dönt.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Jelenleg Száron az önkormányzat képviselő-testületében a 7 megválasztott képviselőből 1 nő van, azaz 14 % -os az arány.

A Szári Német Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testületében az 5 megválasztott képviselő közül 4 nő, arányuk 80%, ez az előző ciklushoz képest nőtt.

A Szári Közös Önkormányzati Hivatal köztisztviselői közül (1 üres státusszal számolva) a nők aránya 57,14 %.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ilyen adatok nem relevánsak Szár településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ A nők munkaerő-piaci negatív megkülönböztetése ✓ kevés a helyi munkahely	✓ munkaadók felkeresése, motiválása ✓ helyi igényeknek megfelelő továbbképzések keresése és/vagy szervezése
✓ Gyermeküket egyedül nevelő nők számára segítséget nyújtó intézkedések hiánya ✓ a gyermekek betegsége, szünideje esetén jellemzően a női munkavállalók maradnak otthon, ebből következően munkahelymegőrző képességük csökken.	✓ szünidei gyermekfelügyelet biztosítása ✓ bölcsőde iránti igények felmérése, bölcsődei ellátás biztosítása ✓ gyermekek betegsége esetén napközbeni gyermekfelügyelet
✓ A nők nem kérnek segítséget problémáik megoldásához	✓ tanácsadás ✓ ismeretek szélesítése ✓ krízishelyzet időbeni felismerése ✓ elbeszélgetések

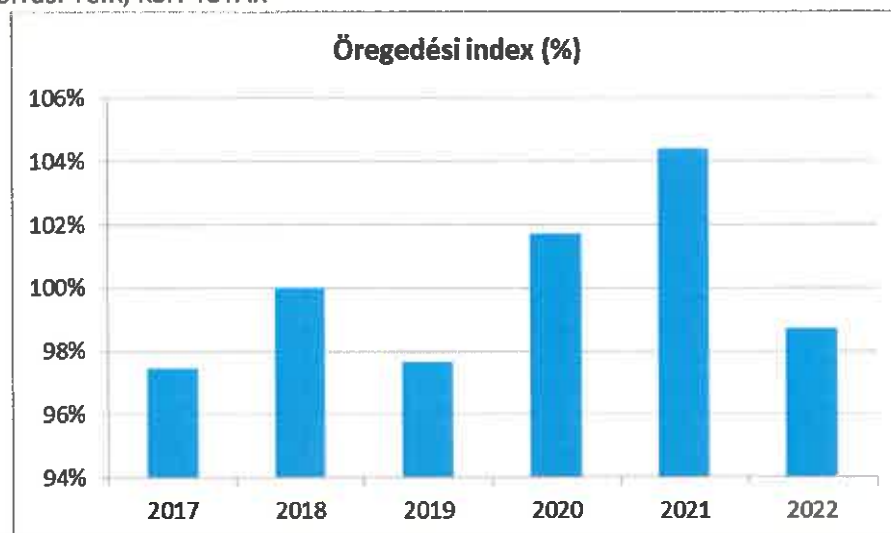
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Magyarországon a társadalom előregedése országos probléma, és ez Száron sincsen másképp. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősök száma nő.

6.1. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2017	272	279	97,49%
2018	281	281	100,00%
2019	291	298	97,65%
2020	295	290	101,72%
2021	309	296	104,39%
2022	311	315	98,73%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2017	160	252	412
2018	155	248	403
2019	153	249	402
2020	148	248	396
2021	147	237	384
2022	n.a.	n.a.	n.a.

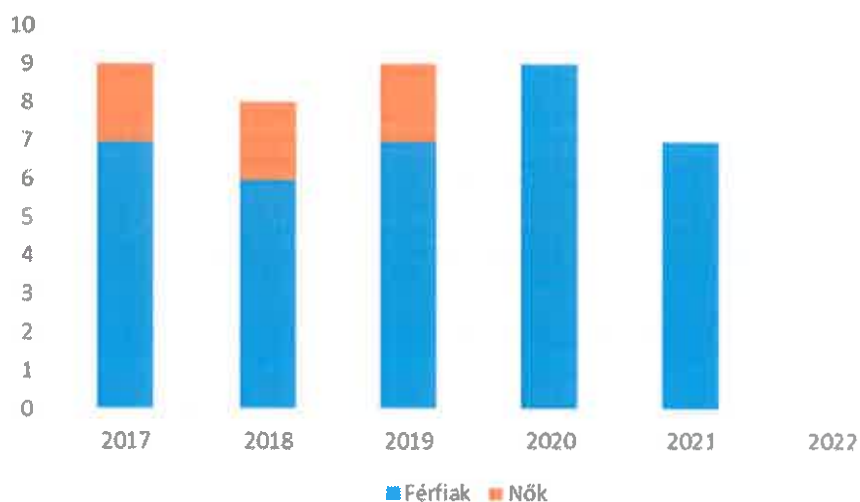
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2017	7	2	126	210	0	9	0
2018	6	2	128	213	0	6	0
2019	7	2	127	214	0	6	0
2020	9	0	121	216	0	7	0
2021	7	0	124	211	0	4	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. Törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- ✓ Saját jogú
- ✓ Hozzá tartozói

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- ✓ Az öregségi nyugdíj
- ✓ A rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- ✓ Özvegyi nyugdíj
- ✓ Árvaelátás
- ✓ Szülői nyugdíj
- ✓ Baleseti hozzátartozói nyugellátás
- ✓ Özvegyi járadék

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25.§-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

Az utóbbi években a munkaerőhiány, a szakképzetlen pályakezdők alacsony miatt sok nyugdíjasnak van lehetősége akár a korábbi munkahelyén a nyugellátása mellett tovább dolgozni.

Az időskorúak foglalkoztatásával kapcsolatban meg kell említenünk azt a tényt, hogy a fiatalabb generációk jelentős része sem talál munkahelyet, így amennyiben esetlegesen nem a korábbi munkahelyén foglalkoztatják tovább, akkor csekély esélye van az idős korosztálynak a munkára.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	18	15	15	14	12	21
41-45 év	Fő	1	1	1	5	3	4
	%	5,56%	6,67%	6,67%	35,71%	25,00%	19,05%
46-50 év	Fő	2	1	3	2	0	7
	%	11,11%	6,67%	20,00%	14,29%	0,00%	33,33%
51-55 év	Fő	2	1	1	1	1	1
	%	11,11%	6,67%	6,67%	7,14%	8,33%	4,76%
56-60 év	Fő	3	2	2	2	2	2
	%	16,67%	13,33%	13,33%	14,29%	16,67%	9,52%
61 éves, vagy afeletti	Fő	5	4	2	1	2	4
	%	27,78%	26,67%	13,33%	7,14%	16,67%	19,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A községben élő nyugdíjasok további foglalkoztatásáról nincsenek adataink.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Helyben az idősor számára a nyugdíjasklub biztosít kikapcsolódást. A Művelődési Házban működő csoportok tevékenységébe is bekapcsolódhatnak az idősebbek.

A közintézményekben nyugdíjas korú személyeket nem alkalmaznak, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok egyelőre nincsenek a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

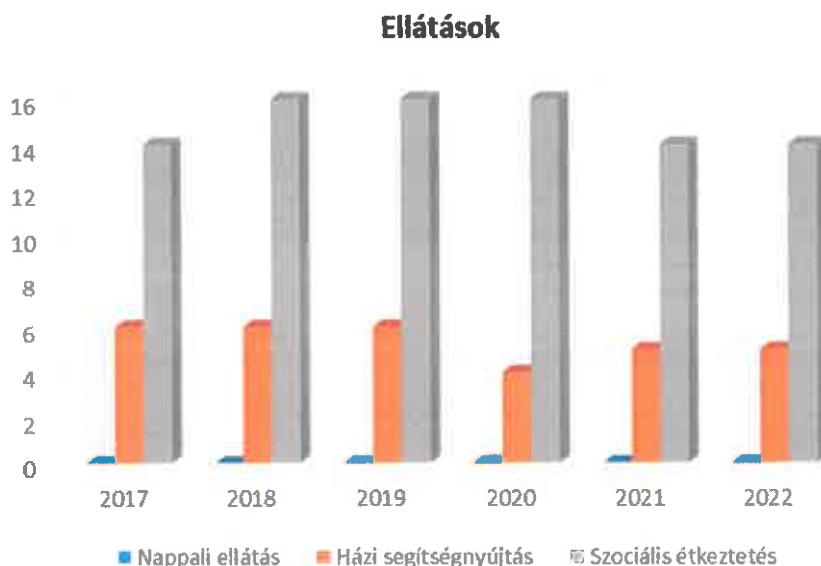
Nem releváns Szár településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2017	272	0	6	14
2018	281	0	6	16
2019	291	0	6	16
2020	295	0	4	16
2021	309	0	5	14
2022	311	0	5	14

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Alapvetően a Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió munkatársa látja el ezt a feladatot. A háziorvosi ellátás működik a településen, így a kisebb egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés szintén biztosítva van.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás célja, a szolgáltatást igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása a saját lakókörnyezetében. Településünkön jelenleg a házi segítségnyújtást szintén a MPE Országos Cigánymisszió munkatársa látja el. (ebéd kihordása, gyógyszer kiváltás és egyes esetekben kisebb bevásárlások, segítség a takarításban stb).

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Településünkön a Művelődési Ház által szervezett különböző kulturális programok, események biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését.

c) idősök informatikai jártassága;

Erre vonatkozóan nincsenek információk. Igény volt a „nyugdíjas-klub” néhány tagja részéről ezirányú képzésre, de az eddig elérhető képzések más korosztályt céloztak meg. Jelenleg ismét folyamatban van saját szervezésű képzés, de egyelőre továbbra sem sikerült szakképzett pedagógust találni. Hosszútávú terveink között azonban szerepel saját képzés az időskorúak részére.

d) a generációk közötti programok.

A „Szári Napok” elnevezésű évente megrendezett önkormányzati rendezvény keretében a Faluvetélkedőn van lehetőség a különböző generációkat játékos formában „összehozni” egymással, amelyről minden évben pozitív visszajelzések érkeznek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Szár Község Önkormányzata az „Ezüst Évek” Nyugdíjas Klubot minden évben az általuk kért támogatási igény alapján, a költségvetésének figyelembevételével anyagi támogatásban részesíti, ezzel segítve a klub működését, akik így saját maguk szerveznek az érdeklődési körüknek megfelelően különböző programokat a támogatásból.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Az idősök informatikai jártassága alacsony, ✓ társas kapcsolataik beszűkültek, ✓ nehezebben találhatnak maguknak érdeklődési körüknek megfelelő elfoglaltságot, ✓ településünkön nem jellemző a bűnözés, azonban előfordulnak az idősök kárára elkövetett bűncselekmények, ✓ átlag felett érzékenyebbek az egészségügyi problémákra, ✓ az idősök csoportjából minden rendezvény kapcsán „ugyanazon kör” van jelen a rendezvény aktív részeseként	✓ Alapvető számítástechnikai ismeretek megszerezhetősége, ✓ egészségügyi ismeretek bővítése, ✓ potenciális bűncselekmények felismerése és elkerülési lehetőségeik elsajátítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

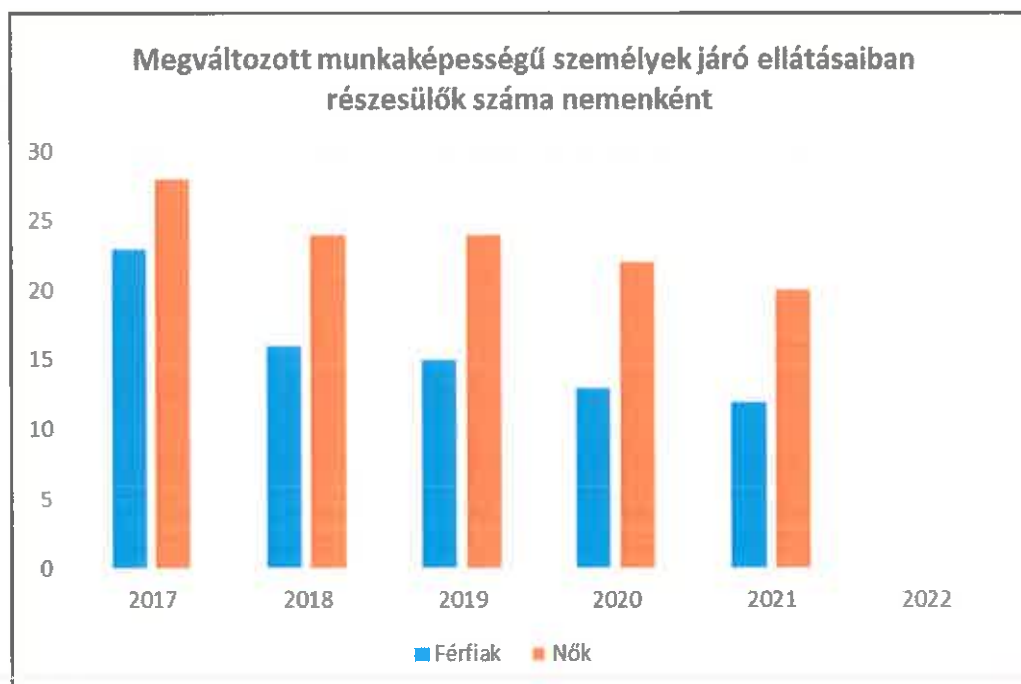
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan kevés, rendelkezésre álló statisztikai adat van, melyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a szociális ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2017	23	28	51
2018	16	24	40
2019	15	24	39
2020	13	22	35
2021	12	20	32
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Helyben foglalkoztatott fogyatékkal élőkről az önkormányzat nem rendelkezik adattal. Közfoglalkoztatás keretében az elmúlt években nem került kiközvetítésre fogyatékkal élő álláskereső.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A település erről nem tud releváns adatokat biztosítani.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Általánosságban elmondható, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek számára problémát jelenthet, ha nem tudja megközelíteni a munkahelyet. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Száron jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településünkön a fogyatékos személyekkel foglalkozó helyi intézmény nem működik. Kulturális programokon való részvétel ugyanúgy biztosított a fogyatékkal élők számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzübeli és természetbeni ellátásokról. Ezeket igénybe is veszik. Alapellátásként amennyiben ennek szükségét érzik biztosítható

Szociális alapszolgáltatás:

- ✓ Étkeztetés
- ✓ Házi segítségnyújtás
- ✓ Családsegítés

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A település erről nem tud releváns adatokat biztosítani.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Településen működtetett óvoda, valamint az önkormányzat épülete teljes mértékben akadálymentesített, az Általános Iskolában nem megoldott, így erre a jövőben nagyobb gondot kell fordítani.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A kulturális és sport jellegű programokhoz való hozzáférés lehetőségei a fogyatékkal élők számára összességében megoldottnak mondhatók. A sportcsarnokba és a helyi művelődési házba való bejutás, illetve az ott szervezett programok alkalmával a közlekedés akadálymentesítettsége biztosított.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Nagyobb munkahelyek alig vannak a településen és a helyi munkahelyen pedig tudomásunk szerint nem alkalmaznak fogyatékkal élő munkatársakat.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Száron a járdák minősége elavult, rossz. A buszmegállók akadálymentesek ugyan, de nem mindenhol megoldott a buszra való felszállás lehetősége egyrészt az alacsony buszmegálló, másrészt az elavult buszok miatt. a település parkja mindenki számára akadálymentesen elérhető. Az új óvoda épületében, illetve az önkormányzatnál kifejezetten mozgáskorlátozottak számára kialakított parkoló is található.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nincsenek a településen helyi szolgáltatások fogyatékos személyek számára.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A település erről nem tud releváns adatokat biztosítani.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Szakértelem és infrastruktúra hiányában nem működnek ilyen jellegű programok a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

~~Az önkormányzatnak nincs tudomása helyi szintű fokozott társadalmi problémákra, így annak felszámolására vonatkozóan nem történt semmilyen kezdeményezés.~~

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ Fogyatékkal élő célcsoport egészségügyi szolgáltatásokhoz, mindennapi teendők ellátásához szükséges közlekedési feltételek javítása	✓ Információgyűjtés utak, járdák állapotáról ✓ információgyűjtés a buszok, vonatok, megállóhelyek akadálymentesítettségéről ✓ kapcsolatfelvétel a közösségi közlekedési vállalatokkal ✓ út- és járda egyenlőtlenségek javítása
✓ A település intézményeiben és tájékoztatási felületein (táblák, honlapok) hiányos az akadálymentesítés.	✓ az intézmények és tájékoztatási felületeik (táblák, honlapok) akadálymentesítési állapotának felmérése ✓ tervek elkészítése ✓ forrásteremtés

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
✓ A megnövekedett gépjárműforgalom miatt a gyalogos közlekedés elsősorban a közintézmények közelében sok esetben veszélyes	✓ Forrásteremtés (önkormányzati költségvetés, pályázati források keresése) ✓ Tervek készítése ✓ Útkereszteződések közlekedéstechnikai fejlesztése (pl. lámpák, villogók kihelyezése) ✓ Gyalogátkelőhelyek létesítése
✓ A település gyalogos megközelíthetősége a vasútállomásról a Dózsa György utca irányába közvilágítás hiányában sötétedés után veszélyes, továbbá az utcában található buszmegállók megvilágítása sem megoldott	✓ Forrásteremtés (önkormányzati költségvetés, pályázati források keresése) ✓ Tervek készítése ✓ (Köz)Világítás kiépítése

✓ Parkolási nehézségek a művelődési háznál	✓ Forrásteremtés (önkormányzati költségvetés, pályázati források keresése)
	✓ Tervek készítése
	✓ Új parkolók létesítése a közterületen

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településünkön működő civil szervezetek nagyon aktívak, bár számuk igen csekély. Az általuk szervezett programokon a helyi lakosság nagy számban vesz részt.

Az önkormányzat anyagi lehetőségeikhez mérten minden évben pénzbeli támogatásban részesíti a különböző civil szervezeteket, emellett természetbeni formában is igyekszik hozzájárulni a szervezetek munkájához, az esetleges felvetésekhez, amennyiben ezirányú igény, jelzés érkezik. Sajnos a feladatok ellátásában a gyakorlatban nagy általánosságban az önkormányzat egyedül marad (pl. önkéntesség, érdekvédelem, partnerségi kapcsolatok kiépítése) a legtöbb esetben -a kötelező szakmai segítségnyújtást leszámítva – a HEP-et érintő külső szakmai, illetve egyéb támogatási szándék nélkül.

A lakosság nagy része a katolikus egyházközséghez tartozik. Hitüket a falu templomában gyakorolják. Az egyház Karitásza szervezete vesz részt leginkább az esélyegyenlőség területén felmerülő igények vonatkozásában.

Lehetőségeikhez és az esetleges igényekhez mérten minden civil szervezet igyekszik megfelelni az egyenlő bánásmód előírásainak, elvárásainak. Panasz nem érkezett ezzel kapcsolatban még az önkormányzathoz.

Az önkormányzat mindenkor tiszteletben tartja a civil szervezetek függetlenségét.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Szár településen Német Nemzetiségi Önkormányzat működik. Feladata leginkább a német/sváb hagyományok megőrzése, fenntartása. Programokat szerveznek és a támogatják a fiatalokat (pl. sikeres nyelvvizsga esetén a költségvetésben rögzített összegű támogatásban részesülnek, rendezvények szervezése) és a civil szervezeteket. Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat kapcsolata erős, a partnerség jól működik, szükség esetén kiegészítik egymást.

Mind az egyház, mind pedig a civil szektor felől érkező észrevételekre nagy hangsúlyt fektetnek az önkormányzatok, és amennyiben anyagi jellegű hozzájárulás szükséges, úgy a képviselő-testületek a lehetőségeikhez mérten igazodnak a kérdésekhez, egyéb esetekben pedig alapvetően nyitottak ésszerű keretek között szinte mindenre.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat jó kapcsolatot ápol a környékbeli társ-önkormányzatokkal. A járárok kialakulásával, illetve a jogszabályi változások miatt a „rég” társulások sok esetben

megszűntek, átalakultak, amely sok esetben komoly anyagi plusz terhet jelentett. Az önkormányzat lehetőségeihez képest leginkább anyagi megfontolásból önállóan látja el a korábban társulási formában vállalt feladatokat. (pl. családsegítés, gyepmesteri szolgálat)

A rendszerváltozás óta Újbarok településsel (a Szári Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó önkormányzat) nagyon szoros kötelék alakult ki. Intézményfenntartó társulás keretében lát el több feladatot a két önkormányzat.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincsen ilyen tevékenysége a nemzetiségi önkormányzatnak így erről pontról nem lehet releváns adatokat közölni.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Településünkön számos civil szervezetek működik:

Sportegyesület, KALAFÁ Női Labdarúgó Sportegyesület, Szár Örökség Közhasznú Egyesület, Polgárórság, Szár Községért Baráti Kör, Csillag Mazsorett csoport, Szári Karitás Szervezet, „Ezüst Évek” Nyugdíjas Klub, VÉRTES Történelmi Hagyományőrző Egyesület.

Az önkormányzat az éves költségvetésében meghatározott összegben támogatja ezeknek a szervezeteknek a működését, ezzel is segítve a munkájukat.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincsenek for-profit szereplők a településen így nem tudunk adatok szolgáltatni

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek (adatszolgáltatási rész). Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárása, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét. Az önkormányzat honlapján a dokumentum mindenki számára elérhető lesz, ez alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket mindenki megismerheti, és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése, továbbá bárki jelzéssel élhet ezzel kapcsolatban.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az esélyegyenlőségi terve helyben szokásos módon, valamint a honlapon közzétételre kerül. Az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselőtestület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	✓ Magas az álláskereső és az aktív korúak ellátásából kiesők száma ✓ Hátrányos helyzet a közösségi közlekedés szempontjából, beszűkült mobilitási lehetőségek ✓ Egészségügyi problémák fokozott jelenléte, csökkenő munkavállalási esélyek ✓ Anyagi okokból nehezített tartós munkahelyvállalás	✓ Foglalkoztatás növelése és ellátatlanság csökkentése ✓ kapcsolatfelvétel helyi és környékbeli munkaerő felvevő helyekkel; ✓ pályázati lehetőségek (pl.: Start-program) felmérése, igénybevétele ✓ Közösségi közlekedés javítása Bicske és Tatabánya irányába ✓ egyeztetések a KNYKK Zrt.-vel és a MÁV Zrt.-vel ✓ az egészségmegőrzési kultúra fejlesztése ✓ ingyenes szűrővizsgálatok településre szervezése ✓ gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz támogatások ✓ az átmeneti létfenntartási problémák kiküszöbölése lakásfenntartási és egyéb szociális támogatások révén, illetve rászorultsági kör további bővítése
Gyermekek	✓ érzelmi és fizikai bántalmazás előfordulása családon és kortárs csoportokon belül ✓ a jogszabályi előírásoknak megfelelő jelzések száma kevés ✓ az oktatási szünetekben a szülők számára nehezen oldható meg a gyermekek megfelelő felügyelete ✓ a gyerekek ismerete jogairól, kötelezettségeikről hézagos ✓ a családon és kortárs csoport belüli bántalmazás esetén tehető lépéseket, jogkövetkezményeket nem ismerik	✓ általános iskolában tanácsadás, tájékoztatás ✓ szakmaközi megbeszéléseken a kapcsolódó témák és kérdések feldolgozása ✓ a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásaihoz való hozzájutás támogatása, elősegítése ✓ a gyermekek munkaidő alatti felügyeletének biztosítása ✓ a szabadidős tevékenységek keretében a gyerekek informális nevelése ✓ kapcsolatfelvétel oktatási intézményekkel, civil

	✓ középiskolai tanulmányok csak tömegközlekedéssel érhetőek el, ✓ növekvő a fiatalok elvándorlása	- szervezetekkel ✓ programlehetőségek összegyűjtése ✓ programlehetőségek kidolgozása ✓ helyszínek keresése ✓ rendszeres tájékoztató (tájékoztató füzet) az elérhető felügyeleti lehetőségekről, szabadidős tevékenységekről ✓ jogtudatos nevelési programok szervezése ✓ fiatalok mobilitás növelése ✓ tanulmányi kötelezettségek teljesítésének támogatása
Idősek	✓ Az idősek informatikai jártassága alacsony, ✓ társas kapcsolataik beszűkültek, ✓ nehezebben találnak maguknak érdeklődési körüknek megfelelő elfoglaltságot, ✓ településünkre nem jellemző a bűnözés, azonban előfordulnak az idősek kárára elkövetett bűncselekmények, ✓ átlag felett érzékenyebbek az egészségügyi problémákra, ✓ az idősek csoportjából minden rendezvény kapcsán „ugyanazon kör” van jelen a rendezvény aktív részeseként	✓ Alapvető számítástechnikai ismeretek megszerezhetősége, ✓ egészségügyi ismeretek bővítése, ✓ potenciális bűncselekmények felismerése és elkerülési lehetőségeik elsajátítása
Nők	✓ A nők munkaerő-piaci negatív megkülönböztetése ✓ kevés a helyi munkahely ✓ Gyermeküket egyedül nevelő nők számára segítséget nyújtó intézkedések hiánya ✓ a gyermekek betegsége, szünideje esetén jellemzően a női munkavállalók maradnak otthon	✓ munkaadók felkeresése, motiválása ✓ helyi igényeknek megfelelő továbbképzések keresése és/vagy szervezése ✓ szünidei gyermekfelügyelet biztosítása ✓ bölcsőde iránti igények felmérése, bölcsődei ellátás biztosítása ✓ gyermekek betegsége esetén napközbeni gyermekfelügyelet
	✓ A nők nem kérnek segítséget problémáik megoldásához	✓ tanácsadás ✓ ismeretek szélesítése ✓ krízishelyzet időbeni felismerése

		✓ elbeszélgetések
Fogyatékkal élők	✓ Fogyatékkal élő célcsoport egészségügyi szolgáltatásokhoz, mindennapi teendőik ellátásához szükséges közlekedési feltételek javítása ✓ A település intézményeiben és tájékoztatási felületein (táblák, honlapok) hiányos az akadálymentesítés.	✓ Információgyűjtés utak, járdák állapotáról ✓ információgyűjtés a buszok, vonatok, megállóhelyek akadálymentesítettségéről ✓ kapcsolatfelvétel a közösségi közlekedési vállalatokkal ✓ út- és járda egyenlőtlenségek javítása ✓ az intézmények és tájékoztatási felületeik (táblák, honlapok) akadálymentesítési állapotának felmérése ✓ tervek elkészítése ✓ forrásteremtés
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	✓ Bizonyos helyeken veszélyes a gyalogosközlekedés ✓ Vasútállomásról a Dózsa György utca irányába való gyalogosközlekedés világítás hiányában veszélyes ✓ Parkolási nehézségek a művelődési háznál	✓ Forrásteremtés (önkormányzati költségvetés, pályázati források keresése) ✓ Tervek készítése ✓ Útkereszteződések közlekedéstechnikai fejlesztése (pl. lámpák, villogók kihelyezése) ✓ Gyalogátkelőhelyek létesítése ✓ (Köz)Világítás kiépítése ✓ Új parkolók létesítése a közterületen

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a romák életvitelük, életmódjuk javításával a közösségen belül megtalálják a helyüket.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon, mindenki számára hasonló feltételekkel elérhetők legyenek a közszolgáltatások.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi-lelki fejlődésének biztosítását

Folyamatosan odafigyelünk az idősek elmagányosodásának megakadályozására, a nemzedékek közötti szolidaritásra

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a foglalkoztatás területén az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elv megvalósítását, a kapcsolati erőszak áldozatainak támogatását,

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

2 Összegező táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedési sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés kivételkezéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja a helyi önkormányzat dokumentumokkal	A cél kapcsolódás a városi esélyegyenlőségi stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága	2025.12.31.	Nem releváns
0. Település szintű probléma												
1	Ne félj gyalogos!	Száron a települési központban, az önkormányzat előtti kereszteződésnél, illetve a Kőrszegháza elnevezésű buszmegállónál az úton való áthaladás a többi útpontokban a sebességkorlátozó táblák ellenére veszélyes, főleg a kisgyermekes családoknak.	Az úton történő biztonságos gyalogos/kerékpáros áthaladás megvalósítása gyalogátkelőhely létesítésével, illetve a Kőrszegháza elnevezésű lámpák/villogók kihelyezésével. Ezáltal a közúti közlekedés biztonságosabbá válik, egyúttal javul.	-	-	Problémafeltárás, közlekedésbiztonsági/közlekedéstechnikai szakember megbízása, tervezetés, kivitelezés	polgármester (szerda)	Közlekedésbiztonsági javulása, lakossági visszajelzések.	pénzügyi	2025.12.31.	Nem releváns	
2	Világos (vas)út	A vasútállomásról a település egy részének megközelíthetősége a Dózsa György-sírtérben át a történelmi, gyalogosan, és	Az útszakasz balesetmentes és biztonságos használhatósága	-	-	Problémafeltárás, közlekedésbiztonsági/közlekedéstechnikai/energetikai szakember megbízása, tervezetés, kivitelezés	polgármester (szerda)	Közlekedésbiztonsági javulása, lakossági visszajelzések.	pénzügyi	2025.12.31.	Nem releváns	

		azonban az állomástól az utcáig vezető kézzetlen útszakasz kivilágítása egyáltalán nem megoldott, ezért sötétben balesetveszélyes gyalogosan, illetve biciklivel arra közlekedni.	biciklivel.				Problémafeltárás, tervezetés, kivitelezés	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	A közút mellett parkoló gépjárművek számának csökkenése	pénzügyi	2025.12.31.	Nem releváns
3	Művelődési Ház parkolási nehézségei	A Petőfi Sándor Községi Tér (Művelődési Ház) rendezvényei, illetve a könyvtár nyitvatartási idejében a látogatók alkalmával parkolóhelyek hiányában állandó, a közlekedésből fakadó nehézségek alakulnak ki, elsősorban azért, mert a közút melletti padkára (közterületre) van lehetőség csak parkolni. Az úton való átkelés miatt sokszor veszélyes elsősorban a gyerekes családoknak.	A biztonságos parkolás miatt kialakuló zavartalan közlekedés biztosítása az utakon, valamint a gépjárművek vagyónvédelmi szempontból történő megóvása, balesetmegelőzés.										

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Rosszul összehangolt közlekedési közlekedés	Szár közúti közlekedés szempontjából hátrányos helyzetben van. A vasúti megálló kívül esik a településen, buszjáratok munkanapokon hosszávótól leg 3 óránként járnak a két közeli városba, Hosszú táv: 3 év: Hétvégén ennél is ritkábban. Ennek esélye, hogy jobb közlekedés a menetrendhez igazodó munkarendben működő vagy céges buszjáratokat üzemeltető vállalatoknál tudnának elhelyezkedni – beszállítanak a mobilitási lehetőségek.	Álláskereső esélyeinek növelése Rövidtávú: 1 év: a közlekedési hiányosságának felmérése, probléma feltárás Középtáv: 2 év: Közösségi közlekedés javítása Bicske és Tatabánya irányába Hosszú táv: 3 év: Foglalkoztatottsági esélyek növelése a jobb közlekedés által	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Problémamegoldás, Kapcsolatfelvétel a MÁV és polgármesteri központ szakmai vezetésével	2025. 12. 31. (szerda)	Utasszám változás	humán	2025.12.31.	Nem releváns
2	Örizzük meg az egészségügyi problémák fokozott jelenlétét, mert a következőkben csökkent munkaerő áll rendelkezésre vállalkozások számára	egészségügyi problémák fokozott jelenlétét, mert a következőkben csökkent munkaerő áll rendelkezésre vállalkozások számára	rövidtávú: az egészségmegőrzési kultúra fejlesztése szükség esetén ellátásokhoz való hozzáférés elősegítése hosszú távú: munkaképesség, munkaalkalmasság	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Már 7-8. osztályban tanácsadás, tájékoztatás ingyenes szűrővizsgálatok településre szervezése kapcsolatfelvétel a Bicskei EFT-vel gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz támogatások	2025. 12. 31. (szerda)	munkanélküliek számának csökkenése	humán, ingyenes helyszín biztosítás, pályázati forrás	2025.12.31.	Nem releváns

							növelése, megőrzése önfenntartási képesség növelése önálló jövedelem vagy ellátások igénybevétele által									
3	Eladósodottság	anyagi okokból neheztelt tartós munkahelyváltás és (utazás, étkezés, költözés, kiküszöbölése megfelelő ruházat/lakásfenntartási és nem áll rendelkezésre az állásinterjúkon való részvételhez, illetve az első havi bér kézhezvételéig)						Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	igényfelmérés, információnyújtás, szükség esetén rendeltetalkotás/módosítás előkészítése	önkormányzat	2025.12.31.	Nem releváns				
II. A gyermekek esélyegyenlősége																
1	Gyermekek lelmi és fizikai igényeinek kielégítése	a családon belüli erőszak előfordulásának további csökkentése bullying csökkentése a jogszabályi előírásoknak megfelelő jelzések száma kevés	Gyermekevédelmi beszámloló Család- és Gyermekjóléti Szolgálat éves intézkedési terve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	már általános iskolában tanácsadás, tájékoztatás, érzékenyítés szakmaközi megbeszéléseken a kapcsolódó témák és kérdések feldolgozása a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásaihoz való hozzájutás támogatása, elősegítése	családsegítő (szerda)	speciális szolgáltatásokhoz hozzájutók számának növekedése, jelzések számának növekedése, tartalmi megfelelőségének javulása, a jelzőrendszeri tanácskozáson résztvevők számának növekedése	humán, pályázati források	2025.12.31.	Nem releváns						

[illegible]

középiskolai	tömegközlekedés is elérhető el, azonban a Volán járatok ritkák, a MÁV megállóhely pedig a település peremén található nővekszik a fiatalkori elváándorlás	tervei települési támogatásokról szóló rendelet	Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	önkormányzati buszjárat a vasútállomás könyvebb megközelítéséért (pályázati lehetőség esetén) települési tanulmányi ösztöndíjprogram kidolgozása általános és középiskolai tanulók számára kollégiumi lakhatás költségtámogatása	at	(szerda)	számának stagnálása, növekedése	helyi közlekedés fejlesztésére fordítható pályázati lehetőségek (jármű fenntartás, gépjárművezető alkalmazás)
--------------	---	--	---	---	----	----------	---------------------------------------	---

III. A nők esélyegyenlősége

1	Gyermekekkel nevelő nők segtése	Gyermekekkel együtt nevelő nők számára segítségnyújtó intézkedések hiánya a gyermekek betegsége, szünetje esetén jellemzően a női munkavállalók maradnak otthon → munkahelymegőrző képességük csökken	Nők elhelyezkedési, szociális és család megelőzési esélyeinek növelése, szüneti gyermekfelügyelet biztosítása bölcsődei iránti igények felmérése, bölcsődei ellátás biztosítása gyermekek betegsége esetén napközbeni gyermekfelügyelet	HEP egyéb intézkedési tervei	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Információgyűjtés, igényfelmérés, helyszíni meghatározása, költségek tervezése, dolgozók számára, szakképzettségének meghatározása, külsős szakképzett munkaerő bevonása a szolgáltatás biztosítása érdekében.	önkormányzat, családsegítő	2025. 12. 31. (szerda)	a foglalkoztatott nők önkormányzati számának növekedése	2025.12.31.	Nem releváns
---	---------------------------------------	--	--	------------------------------------	--	---	----------------------------	---------------------------	---	-------------	--------------

2	Figyelmük egymásra	Tapasztalat szerint a nők nem kérnek segítséget problémáik megoldásához.	A nők merjenek beszélni a problémáikról, nagyobb az esély a helyes megoldásokra	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Információgyűjtés, tanácsadás, ismeretek szélesítése, krízishelyzet időbeni felismerése, elbeszélgetések, szükség esetén	családsegítő, védőnő	2025. 12. 31. (szerda)	igénybe vevők száma	2025.12.31.	Nem releváns
---	-----------------------	--	--	---	--	--	----------------------	---------------------------	------------------------	-------------	--------------

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Nagy Tano	Az idősek információkai járassága aacsony, társas	Az idősek információkai járasságának növelése, társas	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Információgyűjtés, tájékoztatás, érdeklődés felkeltése kapcsolatfelvétel a már működő nyugdíjas szervezetekkel, programsorozat kidolgozása (korszerű táplálkozás, diéta);	önkormányzat	2025. 12. 31. (szerda)	Résztvevők száma, balesetek, bűncselekmények számának	2025.12.31.	Nem releváns
---	-----------	--	--	---	--	--	--------------	---------------------------	--	-------------	--------------

[illegible]

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

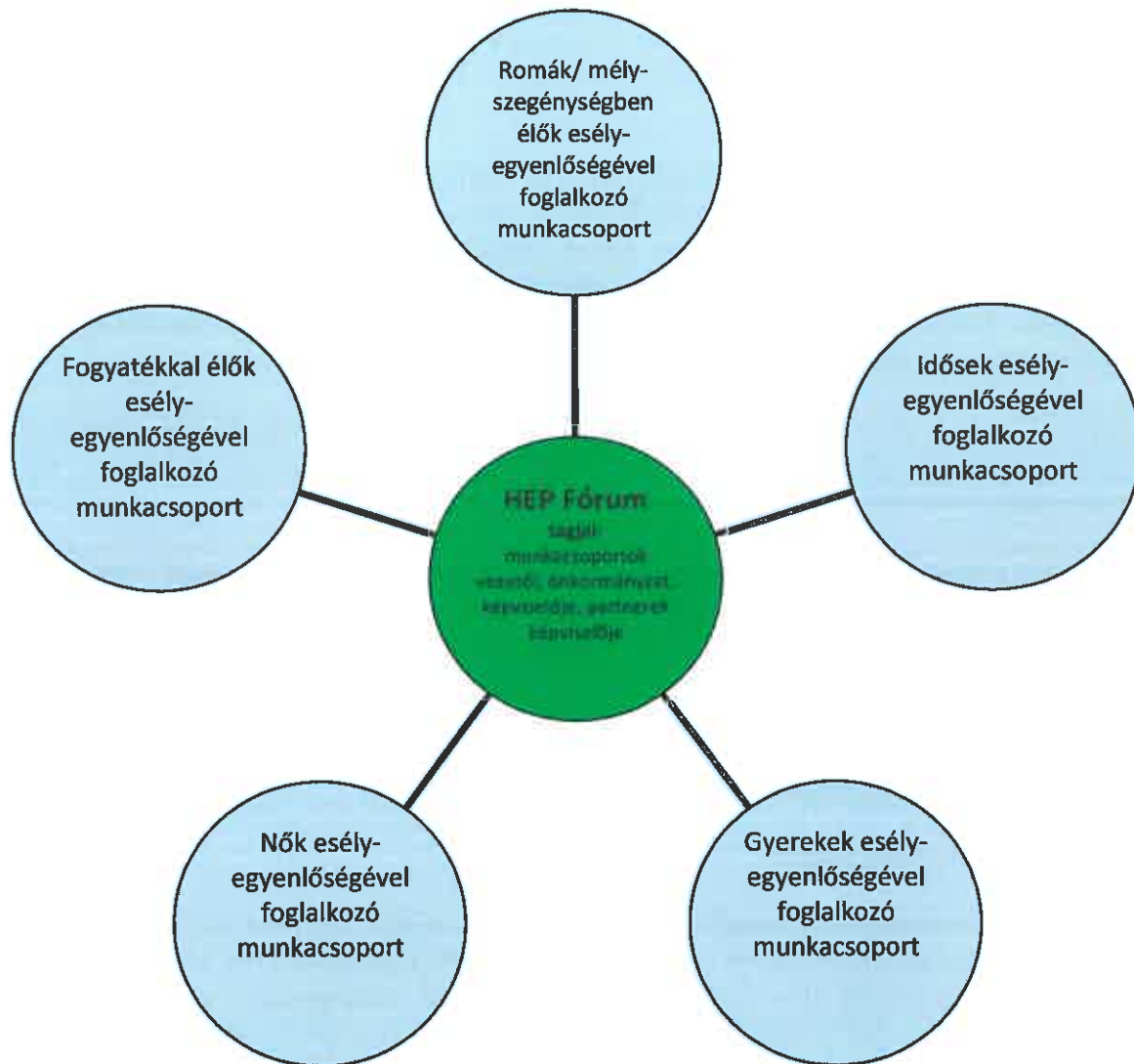
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a helyi esélyegyenlőségi referens bevonásával a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Szár község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 165/2023. (XII.11.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

☐ képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Szár, 2023. december 12.

Németh Norbert
polgármester

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
165/2023. (XII.11.) határozata
Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete jóváhagyólag elfogadja az előterjesztés mellékletét képező, 2023-2028-ig tartó időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Felelős: jegyző

Határidő: 2023. december 12-től folyamatos

K. F.
a ny

KIVONAT

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. december 11-i képviselő-testületi rendkívüli ülés jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület jelenlévő 6 tagja 6 (hat) „igen” szavazattal, „nem” szavazat és „tartózkodás” nélkül a következő határozatot hozza:

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 165/2023. (XII.11.) határozata Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete jóváhagyólag elfogadja az előterjesztés mellékletét képező, 2023-2028-ig tartó időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Felelős: polgármester

Határidő: 2023. december 12-től folyamatos

K. m. f.

Németh Norbert s.k.
polgármester

Dr. Berkovics Gergely s.k.
jegyző

A kiadmány hitelül:

